

IISUS ȘI IROZII VEACURILOR. PREDICĂ LA DUMINICA DUPĂ NAȘTEREA DOMNULUI (MATEI 2, 13 – 23)

Preot dr. Ionel Popescu

Jesus and the Herods of the Times. Sermon on the Sunday after Christmas

Abstract: In the following text, the author focusses on the Scripture from Matthew 2, 13-23, where is written that King Herod killed the infants, trying to get and kill our Savior Jesus Christ. From the historical and theological prospective, the author takes us through Church's history and shows us that, as the matter of fact, there were many others Herods that try to kill the infant Jesus Christ from the people's souls. In the end of the article the author refers to the communist regime, leaded by lots of Herods. Nevertheless, the most ferocious Herod is the Herod of sin, from any other of us. Keywords: Christ, protected, Egypt

Keywords: Jesus, Herold, children, sin, salvation.

„Glas în Rama s-a auzit, plângere și tânguire multă. Rahela își plânge copiii și nu voiește să fie mângâiată, pentru că nu mai sunt”.

(Matei 2, 18)

Lubiți credincioși,

Răsună, încă, în inimile noastre ecoul colindelor cu care toți creștinii – copii, tineri și vârstnici – am întâmpinat pe Pruncul divin, născut în ieslea din Betleem. În aceste zile de binecuvântată sărbătoare, I-am înălțat imne de slavă, de bucurie și de dragoste, L-am salutat, apoi, împreună cu profetul Isaia ca pe un Domn al Păcii (9, 5) și ca pe un Mântuitor al lumii, așteptat de veacuri. Iar așteptarea lumii n-a fost zadarnică.

„La plinirea vremii”, „Fiul lui Dumnezeu Fiul Fecioarei se face”; Cel născut din veșnicie din Tatăl, se naște în timp dintr-o femeie; Cel neînceput ia început; Stăpânul se face rob; Preaînaltul se smerește. „Îngerii cu păstorii măresc, iar magii cu steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut prunc tânăr, Dumnezeu Cel mai înainte de veci”. Așa preamărește cântarea bisericească Nașterea Sa.

Într-adevăr venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu a despicat în două istoria. De la nașterea Lui numărăm acum anii, înainte și după nașterea lui Hristos,

fiindcă El este Împăratul veacurilor. De acest mare Împărat – Dumnezeu și om – s-a temut și Irod Idumeul, regele Iudeii, aflând de la magi despre nașterea Lui.

Micimea sufletească, ambiția demonică și dorința bolnăvicioasă de stăpânire au voit să înăbușe, din fașă, împărăția spirituală care avea să fie întemeiată de Noul Născut. Irod a înțeles foarte bine că steaua nașterii lui Iisus era semnul căderii sale și că tronul i se află într-o grea primejdie. De aceea, nu s-a dat înapoi de la nimic pentru a suprima tot ceea ce i se părea că amenința, fie și închipuit, stăpânirea sa.

Faptul că magii, pe care-i rugase ca, după ce-L vor găsi pe Prunc, să treacă pe la curtea lui la înapoiere, l-au ocolit, au sporit și mai mult frica și bănuiala cu privire la apariția în lume a acestui Copil, încât, după plecarea lor, furia lui Irod s-a dezlănțuit cumplit. „Toți pruncii din Betleem și din hotarele lui, de doi ani și mai în jos...” (Matei 2, 16) aveau să plătească cu viața și nevinovăția lor venirea Pruncului nevinovat în lume. S-a împlinit, astfel, proorocia făcută cu câteva sute de ani mai înainte de Ieremia: „Glas în Rama s-a auzit, plângere și tânguire multă. Rahela își plânge copiii și nu voiește să fie mângâiată, pentru că nu mai sunt” (Matei 2, 18).

Această zguduitoare relatare a evanghelistului Matei despre cei dintâi martiri pentru Hristos constituie un prilej potrivit de a vorbi, mai pe larg, despre Iisus și Irozii veacurilor.

Dreptmăritori creștini,

Cel dintâi Irod de care avea să se lovească Iisus, pentru prima oară, a fost Irod cel Mare sau Irod Idumeul. Cine a fost însă acest Irod și ce l-a îndemnat să verse atâta sânge, să curme atâtea vieți tinere și să sfășie atâtea inimi de mamă? „Irod – zice Giovanni Papini – era o stârpitură de om: una dintre cele mai păcătoase dihanii plămădite în arsura deșerturilor” (Giovanni Papini, *Viața lui Iisus*, Ed. „AGO-TEMPORIS”, Chișinău, 1991, p. 26). Nici evreu, nici grec, nici roman, ci idumeu, barbar ce se târa în fața Romei și-i maimuțarea pe greci, ca să fie mai încredințat în stăpânirea asupra evreilor, Irod era de o cruzime inimaginabilă și un criminal sângeros.

Lingușitor, fățarnic și trădător, Irod Idumeul era în stare de orice, când îi era amenințată domnia. După moartea lui Cezar, el a trecut de partea ucigașului, ca să-l părăsească și pe acesta după ce l-a văzut învins. A devenit apoi susținătorul lui Antonius, pe care l-a câștigat de partea sa oferindu-i mari sume de bani, însă și pe el l-a părăsit când a fost învins de Octavianus Augustus. În cinstea acestuia din urmă a construit două temple și un oraș port: Cezareea Palestinei.

Rob al banului și al bogăției obținute prin orice mijloace, se comporta în mod groaznic cu supușii săi, de la care căuta să obțină totul pentru a-și spori averile. „N-a cruțat în acest scop nici mormintele. A prădat mormântul regelui

David, luând din el vasele de aur și de argint” (Karl Joseph, *Hurze Predigten* ..., Freiburg în Breisgau, 1901, p. 42).

Crezând că-și poate cumpăra și dragostea poporului, ca să-și acopere tiraniile săvârșite împotriva lui, Irod a înfrumusețat cunoscutul templu din Ierusalim. Poporul însă nu a putut fi păcălit și l-a urât până la moarte.

„Suflet sângheros și aservit răului”, cum îl descrie istoricul evreu Iosif Flaviu, Irod „și-a arătat cumplita lui cruzime față de toți, deopotrivă, nu și-a stăpânit mânia, a disprețuit dreptatea și justiția”, și nu a cruțat nici ființele care îi erau dragi, adică pe fiii săi (Iosif Flaviu, *Antichități iudaice*, Editua Hasefer, București, 2001, p. 375-376 și 408).

Fărădelegile săvârșite de Irod Idumeul sunt înfiorătoare. Om fără suflet, stăpânit de ură și de putere, Irod a ucis pe oricine i s-a părut că îi stă în calea ambițiilor și a pofelor sale deșarte. Iosif Flaviu a consemnat, pentru posteritate că, din pricina descreieratului rege, au fost uciși marele preot Aristobul, prima soție a lui Irod, Mariam, dar și cei doi fii ai lor, Aristobul și Alexandru. Pe patul de moarte fiind, Irod l-a condamnat la moarte pe fiul său cel mare, Antipater, iar dacă i s-ar fi împlinit ultima dorință, în clipa morții sale trebuiau să fie uciși mii de evrei în amfiteatrul din Ierihon, „spre a sili poporul să se întristeze cu prilejul morții sale”. Auzind despre proverbiala cruzime a lui Irod, împăratul Octavianus Augustus a spus: „Mai bine să fii porcul lui Irod decât fiul său” (aluzie la interdicția religiei iudaice cu privire la consumul cărnii de porc).

Iată pentru ce a trebuit Iisus, încă în scutece și în fașă fiind, să ia drumul pribegiei, să fugă în Egipt și să rămână acolo până la moartea tiranului, din a cărui poruncă au fost uciși atâția prunci în Betleem și în împrejurimi.

După rușinoasa moarte a lui Irod Idumeul, Pruncul Iisus, sfânta Sa Maică și dreptul Iosif au revenit în Țara Sfântă, dar nu s-au stabilit la Betleem, așa cum ar fi dorit, pentru că cetatea Nașterii se afla sub stăpânirea lui Arhelau, fiul crud al lui Irod, ci au mers la Nazaret, în frumoasa Galilee, împlinindu-se astfel proorociile că „Nazarinean se va chema” (Matei 2, 23).

Iubiți frați și surori în Domnul,

Odată cu moartea lui Irod Idumeul, prigoana, dușmănia, invidia și minciuna la adresa Mântuitorului nostru Iisus Hristos au fost continuate, din păcate, de alți „irozi” ai acelor vremuri și ai veacurilor următoare, până în ziua de azi. Cohorte întregi de farisei și de cărturari, de saducheii, de slujitori ai templului din Ierusalim și ai sinagogilor din Iudeea, din Samaria și din Galileea, precum și gloatele influențate de aceștia, s-au năpustit cu ură asupra Învățătorului care propovăduia o nouă lege, cea a iubirii și a cărui milă s-a revărsat asupra tuturor.

Împărăția întemeiată de El, Biserica Sa, „pe care nici porțile iadului nu o vor birui” (Matei 16, 18), avea să cunoască imediat după întemeierea ei, tot felul de persecuții, care de care mai sângheroase și mai înspăimântătoare. Din cauza

„irozilor” veacurilor de după Hristos, au pierit, în cele mai groaznice chinuri, sute de mii de creștini, copii, tineri și vârstnici, bărbați și femei deopotrivă, văzând „cerurile deschise”, precum întâiul mucenic, Sfântul Arhidiacon Ștefan.

„Irozii” istoriei, fără minte și fără suflet, bănuitori, nesocotiți și sângeroși, ca și criminalul lor antecesor din vremea Mântuitorului, nu voiau să știe și să accepte că se află în fața unei puteri spirituale invincibile, că lupta lor oarbă era pur și simplu fără rost, că loveau „cu piciorul în țepușă” (Faptele Apostolilor 9, 5) și nu puteau înțelege că, mai devreme sau mai târziu, vor fi zdrobiți de „piatra cea din capul unghiului” (Matei 21, 44), care este Hristos. În zadar sforțările, oprimările, înăbușirile asupritorilor din veacuri. În fața persecuțiilor împăraților romani, de la Nero, Deciu, Dioclețian – ca să-i amintim doar pe cei mai cruzi – și până la rafinatul Iulian Apostatul, creștinii n-au avut altceva de făcut decât să-și caute adăpost, să fugă din fața „irozilor” persecutori, ascunzându-se în peșteri, în catacombe, în munți și în păduri, în locuri străine, ca să-și poată păstra credința mântuitoare în Iisus.

Ce-au putut face cumpletele persecuții ale împăraților romani din primele trei veacuri? Victime? Martiri? Sfinți? „Irozii” nu-și dădeau seama că tocmai pătimirea, jertfa, sângele acestora întăreau temelii creștinismului. Nu-și dădeau seama, ba chiar se mirau și nu le venea să-și creadă ochilor, că numărul creștinilor, în loc să scadă, creștea. Cu fiecare martir și mărturisitor, alți ostași ai credinței se nășteau pe loc, gata să moară pentru Hristos, ceea ce l-a făcut pe scriitorul creștin din secolul al II-lea, Tertulian, să exclame: „Sanguis martyrum, semen christianorum – sângele martirilor (devine) sămânța creștinilor”.

„Irozii” au cedat, au trebuit să cedeze și vor ceda mereu în fața lui Iisus, Fiul lui Dumnezeu, a cuvântului Său plin de putere, a învățaturii Sale fără egal, a superiorității modului de viață creștin.

Ultimul dintre împărații persecutori romani, Iulian Apostatul, care-și propusese să distrugă creștinismul cu arme perfide, scoase din învățătura creștinilor și răstălmăcite de el, pentru a restaura păgânismul muribund, în fața morții și-a recunoscut înfrângerea. Înainte de a închide ochii pe veci, în urma unei răni primite în timpul campaniei militare împotriva perșilor, acest „irod” al luptei împotriva creștinilor, aruncându-și sângele ce-i curgea din rană, a privit, cu ură, spre cer și, potrivit afirmației istoricului Teodoret, a spus: „Ai învins, Galileene!”.

Da, Iisus, Biseria Sa, în toate confruntările prin care au trecut de-a lungul veacurilor, cu „irozii” multor neamuri, au învins. Sângele martirilor și al sfinților ei a făcut să răsară noi „lucrători în via Domnului” și noi luptători „cu sabia duhului”, pentru răspândirea Împărăției lui Dumnezeu. Și numărul lor este nesfârșit ...

Dreptmăritori creștini,

Dintre „irozii” tuturor timpurilor însă, cel mai cumplit și mai devastator de vieți omenești, distrugător de suflete și de familii nevinovate, prin viclenia,

forța lui de nimicire și de oprimare și prin anii mulți de existență, a fost și va rămâne pentru totdeauna în istorie, comunismul ateu.

Este destul să ne gândim câte milioane de vieți omenești a distrus acest sistem ideologic comunist în țara de unde a pornit spre Europa, ce persecuții sălbătice a dezlănțuit împotriva Bisericii lui Hristos, prin uciderea episcopilor, a preoților, a monahilor și a atâtor credincioși. Nenumărate biserici și mănăstiri au fost distruse ori transformate în grajduri, depozite, magazine, muzee, săli de spectacole sau au primit alte destinații necuviincioase, și inestimabile opere de spiritualitate creștin-ortodoxă au pierit pentru totdeauna. Numai gândindu-ne la aceste grozăvii ale vremurilor nu de mult apuse, ne dăm seama și înțelegem dimensiunile catastrofale aduse peste multe țări creștine de către „irozii” comunismului ateu.

Un astfel de „irod”, cu chip de fiară apocaliptică, cu multe capete, a pus stăpânire și peste poporul român. Vreme de 45 de ani, țara și poporul nostru au cunoscut cea mai cumplită stare de oprimare, de umilință și de înrobire. Peste două milioane de fii ai neamului nostru au fost aruncați în închisori și în lagăre de muncă forțată, iar alții au cunoscut tragedia deportărilor, fiind supuși, cu toții, la cele mai inumane chinuri, cu scopul vădit de a-i nimici, pentru că au îndrăznit să-și iubească țara și credința creștină în care s-au născut, opunând rezistență întunericii și pustiirii sufletești abătute peste țara noastră, prin forța armelor, a propagandei mincinoase și a unor indivizi frustrați, stăpâniți de ură și de lăcomie.

Biserica lui Hristos – sufletul poporului român – s-a confruntat cu lovituri ucigătoare. Mii de preoți au fost luați cu forța de lângă sfintele altare și vârați în închisori ori duși în lagăre de muncă forțată și nimicitoare, împreună cu toată elita românească, pentru simplul fapt că, prin calitatea lor de slujitori ai lui Dumnezeu, reprezentau potențiala forță sufletească de rezistență a neamului împotriva comunismului.

Mii de monahi și monahii care și-au dăruit viața lui Hristos în mănăstiri și schituri, au fost alungați printr-un decret al puterii de stat de către „irozii” comuniști din aceste străvechi așezăminte de viațuire creștin ortodoxă. Alte mii de creștini, mireni și preoți, și-au afârșit zilele în cumplitele suferințe îndurate în închisori și în lagăre, fiind îngropați pe ascuns, fără a avea măcar o cruce la căpătâi!...

Vrut-a, însă, Dumnezeu în Decembrie 1989, ca acest „irod” monstruos să ia sfârșit, în rușine și puterea lui să fie nimicită prin lupta și jertfele curate ale creștinilor deveniți eroi martiri ai neamului românesc.

Da, Dumnezeu invocat de mii de piepturi în timpul Revoluției din Decembrie '89, a fost cu poporul român. Irodul apocaliptic a fost biruit. Minunea s-a întâmplat. Confruntarea dintre Irod și Iisus – prezent în inimile tuturor – s-a terminat cu biruința Mântuitorului, cu izbânda Bisericii Sale.

Dacă Timișoara și toată țara își mai plâng morții, așa după cum Rahela din textul evanghelic de astăzi îi plânge pe fiii ei „și nu voiește să fie mângâiată, pentru că nu mai sunt” (Matei 2, 18 cf. și Ieremia 31, 25), să nu uităm – iubiți ascultători – că prin eroii martiri, pe care-i pomenim mereu, și prin jertfa vieții lor, s-au clădit libertatea și demnitatea noastră.

Dragi credincioși,

Mântuitorul Iisus Hristos și Biserica Sa, în toate confruntările avute de-a lungul veacurilor cu „Irozii” timpurilor, a sângerat, dar a învins. Sângele martirilor, al mărturisitorilor și al sfinților ei a făcut să răsară noi luptători și noi lucrători pentru întinderea împărăției lui Dumnezeu până la marginile pământului. Din păcate și în veacul de acum Biserica noastră sângerează. Și în zilele noastre, alți „irozi” lovesc, cu ură, în biserici și în mănăstiri șiucid fără milă, mii și mii de creștini, în atâtea țări ale lumii, pe care îi pomenim în rugăciunile noastre.

La cele arătate deja, se mai adaugă un Irod, mai periculos decât toți irozii veacurilor de până acum, un Irod permanent, care zace în fiecare din noi, un Irod numit păcatul, față de care ducem o luptă grea și îndelungată. De el trebuie să fugim într-o altă țară, a luminii, a păcii și a iubirii lui Dumnezeu, așa după cum Iisus Pruncul a fugit în Egipt de răutatea lui Irod.

Oare după ce l-am primit pe Pruncul minunat în inimile noastre, în aceste preafrumoase zile de sfântă sărbătoare, cu colinde și cu osanale, cântându-i: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2, 14), să-L alungăm prin păcatele noastre?

Iisus S-a întors în țara Sa, S-a întors acasă după moartea prigonitorului Său, Irod. El se întoarce și în sufletul nostru numai după moartea păcatului din noi.

Irod a murit încărcat de remușcări și chinuit de o boală îngrozitoare. Păcatul din noi moare și el în chinuri, fiind rănit și distrus de dragostea lui Hristos pentru noi, dragoste care nu ne părăsește niciodată. Depinde numai de noi dacă vom face loc iubirii nemărginite a lui Hristos în sufletul nostru. El așteaptă mereu la ușa inimii noastre, gata să intre. „Iată, Eu stau la ușă și bat” (Apocalipsa 3, 20), ne spune Hristos Domnul mereu. Ce hotărâre vom lua? Îi vom deschide ușa inimii?

Fericiți vom fi dacă El își va găsi sălaş în inima noastră, căci atunci glasul îngerilor se va înfrăți cu glasul păstorilor de la Betleem și vom cunoaște împreună cu profetul Isaia că „mare va fi stăpânirea Lui și pacea Lui nu va avea hotar” (9, 7). Amin.